זאת לא תוכנית – זאת אינה אגדה – זה כבר קורה במציאות

הירדן מוסב לאחור

דטיית **מקורות הירדן** יצאה מגדר מושג מופשט. היא אינה עוד בבחינת מילים הנזרקות בנאומים מאיימים. היא אינה עוד אותיות המודפסות ברשימות שחצניות, חיל נתיב־ההטיה של מים אלה ללבוש צורה.

ניתן לראות זאת בעין בלתי מזויינת, מקיבוץ דן, משאר־ישוב, מתל אל־קאדי שבו תיחפר התעלה, כשיושלם.

תחילה הופיעו בשטח עמודים לבניך לסימון. הם צצו בשיפולי הרמה, במרחק של כחצי קילומטר זה מזה. אחר־כך נשמעו יום הצטרפו עד כה לנתיב של שמונה קילומטר לערך. קטע אחד, הקטן ביותר, נסלל במרחק של שני קילומטר צפונית לתל דן, בין נוחילה המזרחית לבין הכפר הסורי הגדול מער־שבעה. קטע שני נסלל על גבעה הידועה בשם תל־חמרה.

בקרב דן המפורסם לפני כחדשיים, שי־מש תל זה כמטרה להפצצת מטוסי חיל־האויר הישראלי. הם הטילו עליו פצצות נאפלם, שהציתו את הצמחיה הסבוכה. למודי לקח ההפצצה החלו הסורים לברות את הגבעה, „גילחו" אותה למשעי. גילוח זה וסלילת התואי חשפו את אדמתה האדומה של הגבעה.

בקטע השלישי, הארוך ביותר, סללו הסורים במרחק של קילומטר אחד מהגבול הבינלאומי עם ישראל את נתיב ההטיה על רמת־הבניאס.

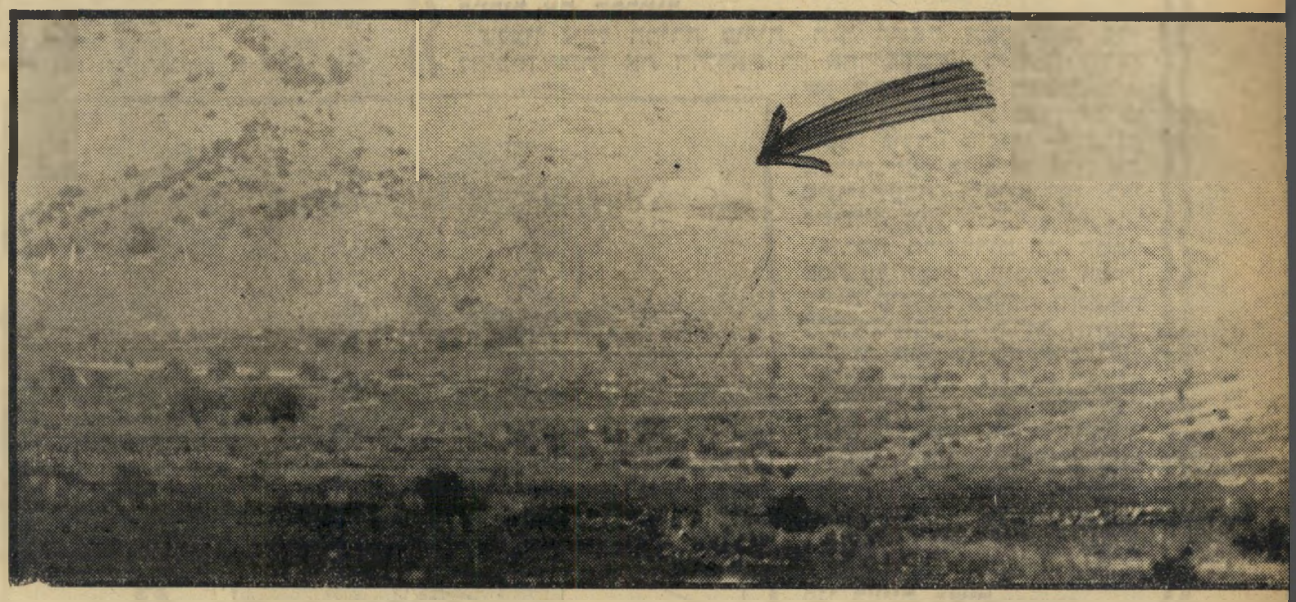

50 פיצוצים ליום מבוצעים עתה בתוואי ההט־ייה של נהר החצבני, ב־בסלעי אחד ממורדות הר החרמון. הפס הבהיר המתמשך מימין היא הדרך שנסללה עד כה בעזרת פיצוצים. מקום זה נמצא פחות מ־500 מטר מהגבול הצפוני של ישראל, צפונית־מזרחית לתל דן.

הביצוע מפה זו מצביעה על ה־הכנות לתעלת ההטיה שבוצעו עד כה באזור הבניאס. הקוים ה־שחורים מסמנים קטעים שהוכשרו לחפירה.

גם לא ציורים יפים על גבי מפות מצוע־צעות. אפשר לראות אותה, לשמוע אותה, לחוש אותה ממש.

ברגע זה זורמים עדיין המים באפיקיהם הטבעיים. הליטאני, החצבני והבניאס גול־שים ממקורותיהם שמעבר לגבול, מצטר־פים אל הדן ומתאחדים בירדן. אבל מצידו השני של הגבול, בתוך השטח הסורי, מת־ומכל נקודת־תצפית אחרת באזור. למרגלות הגבעות שממול לגבול הישראלי, לאורך קו הגובה 350 מטר המתפתל ברמה הסורית של מורדות החרמון, הולך ונחשף קו כהה.

זו אינה עדיין תעלת־ההטייה. בסך הכל מיישרים הסורים דרך עפר ברוחב של שמו־נה מטר בקירוב, בשלושה קטעים שונים ההולכים ומתקרבים זה אל זה. זהו התואי הפיצוצים. פיצוצים עמומים שהעלו כל פעם ענן לבן וסמיך. אחריהם באו הדחפורים. חמישה דחפורים צהובים שפינו את הס־לעים המפוצצים, השליכו אותם לתהום ופילסו את דרך העפר.

זוהי עבודה איטית הנמשכת מזה מספר שבועות. מדי יום מפנים הדחפורים שטח של כמאה מטרים. אבל מאה מטרים בכל

זהו צילום אויר אלכסוני, שבוצע מתוך שטח ישראל לעבר השטח הסורי הנמצא מזרחית לקיבוץ דן, בו מבוצעות עתה בשלוא הקיטור הפעולות הראשונות של תכנית ההטיה הערבית. משמאל נמצא הכפר בניאס, שלפניו נראה אפיק נחל הבניאס המהווה את הגבול הבינלאומי עם סוריה. מימין, על רמת הבניאס, מצביעים החיצים הלבנים על הקטעים שכבר הוכשרו לקראת חפירת התעלה שתטה את מי החצבני